

د غنمو اهمیت په افغانستان کېښی

په افغانستان کېښی غنم یو د توجه وړ او عنعنوی محصول گڼل کیږی (شکل 1). او د ټولو افغانانو لپاره یوه ډیر اړینه او عمده خواړه شمیرل کیږی. معمولاً د افغانستان په هر ولایت کېښی غنم په لومړی قدم کېښی د خپل مصرف او خونديتوب لپاره کرل کیږی (شکل 2). غالباً غنم په افغانستان کېښی د 2.7 څخه تر 3 میلیونه هکتاره پوری له نورو غله جاتو سره لکه اوربشی، جوار، او وربخی او نورو مهم غله جاتو یوځای کرل کیږی

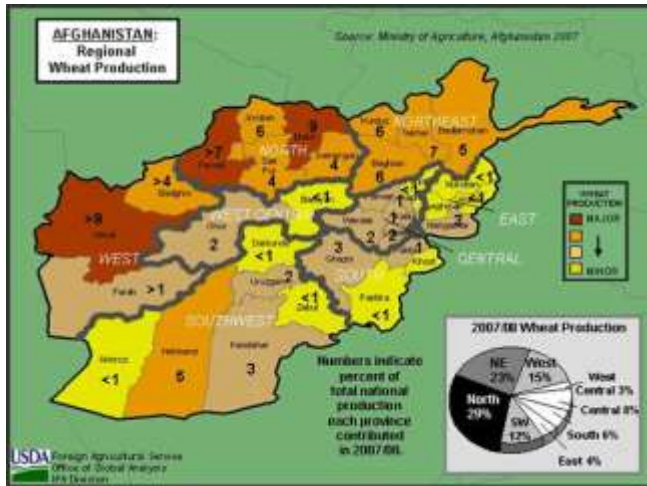

شکل 1. غنم په بامیان کېښی. (منبع: <http://www.zimbio.com>)

د غنمو د تولید شمیرې په 2012 کال کېښی:

	د اوبو لگونی خمکه آ	للمی خمکه
ساحه (m/ha)	1.2	1.3
محصول (t/ha)	3.0	1.1
تولید (m/t)	3.5	1.5

د زراعتی لیدلوری راپور (د زراعت اوبه لگونی او مالدارۍ وزارت) می 2012

شکل 2. په ټولیزه توگه د غنمو تولید په شمالي ولایتونو کېښی تمرکز لری. (منبع: USDA and MAIL, 2007)

د غنمو پر تولید ځغلنده کتنه:

- د غنمو د کبنت فصلونه: - تقریباً 90% غنم د منی په فصل کېښی او کرل کیږی او پاتی د پسرلی په فصل کېښی کرل کیږی.
- د اوبو تنظیم: - تقریباً 80% غنم د اوبو تر لاندی ځمکو څخه لاس ته راځی او یواځی 20% غنم په للمی ځمکو کېښی تولید کیږی.
- د تخم اندازه: - د هغه ځمکی چی د اوبو لاندی دی د تخم اندازه د 110-175 کیلوگرام/هکتار (22-35 کیلوگرام/جریب) او په للمی ځمکو کېښی 80-100 کیلوگرام/هکتار (16-20 کیلوگرام/جریب) توصیه کیږی
- رفع حاصل: - په عمومی توگه رفع حاصل په د لاس په واسطه صورت نیسی (شکل 1) او یواځی 20% کروند گر تریشر او ماشینری ته لاسرسی لری.
- غله د بوس په وړاندی: - غله او بوس تقریباً برابر ارزښت لری په داسی حالکه چی د غنمو بوس غذایی ارزښت ډیر کم دی ورڅخه د څارویو د خوړو په منظور کار اخیستل کیږی. که چیری په ژمی که یو مالدار د وینو او غذایی توکو کموالی سره مخامخ کیږی نو دد ستونځی حل کول یوه ډیر ستونځمنده کار دی. نو ځکه داسی وړاندیځ کیږی چی د زیات وینو د تولید لپاره باید زیاته کرنه وشی

د غنمو تولید ستونځی:

په افغانستان کېښی د غنمو تولید د اوربنت کچی پوری ډیر تړاو لری ځکه چی د اوبه لگونی لپاره اوبه په مستقیمه توگه سیندونو پوری تړلی او سیندونو څخه سرچشمه اخلی. په کوم کلونو کېښی چی وچکالی وی د اوبه لگونی لپاره په کافی اندازه اوبه موجوده نه وی او کروندگر د اوبو د کمښت سره مخ کیږی. تقریباً په ټولو ولایتونو کېښی داوبه لگونی بنسټیزه ودانیو د نه شتون له امله کروندگر نشی کولای چی په وچکالیو کېښی مختلف د نباتاتو تولید ولری د اوبو نشتون ترڅنگ همدارنگه د ځمکی چمتو کول کرلو لپاره، د تخم کرل، د کرلو کرنلاری او اوبه لگونه هغه مسایل دی چی ستونځی راوروی